

w różnych ideogramach, wiązanych ze sferą ducha: 鬼 (*guǐ*) – ‘duch (ang. *ghost*), demon, *spirit*’. Znaki składowe to: 儿 (*ér*) – ‘ludzkie nogi’ (znak oznacza też syna) z dużą głową ducha – 田 (*fú*) – pierwotnie ‘brzydka i groźna twarz’ (znak przypomina nałożone na siebie połączenie znaczeń ‘pole’ i ‘biały’) oraz podobny do 亼 (*sī*) – zakrzywione linie sugerują brak prostoliniowości – ‘opar’ lub ‘para’ a także ‘prywatny, sekretny’. Znak ten wchodzi w połączenie ze stojącym po lewej 白 (*bái*) ‘biały’, a także ‘pusty’ i ‘czysty’ i oznacza wtedy: 魄 (*pò*) ‘duch, wigor, dusza’, natomiast gdy jest połączony z 云 (*yún*) oznaczającym unoszącą się parę, chmury, a także ‘mówić’, tworzy 魂 (*hún*) o znaczeniu ‘dusza, nastrój, duch’. Znak 靈 (*líng*) ‘dusza, czujny, skuteczny, inteligencja’ (uproszczona wersja obowiązująca w Chińskiej Republice Ludowej – 灵) składa się z 巫 (*wū*) ‘praca dwóch ludzi’ – ta część w znaku oznacza ‘szamanów, modlących się’ – na co wskazuje trzy razy powtórzony znak 凵 (*kǒu*) ‘usta’ – o 雨 (*yǔ*) ‘deszcz’.

W kolejnym znaku 靈 (*líng*) ‘duch (ang. *spirit*), zmarła dusza, szybki, trumna’ dolna część – ‘szamani’ – zastąpiona zostaje przez znak 亞 (*yà*) czyli 亞 – oznaczający zdeformowaną osobę.

Następnym znakiem jest 神 (*shén*) ‘bóg, tajemniczy, dusza, duch (ang. *spirit*), żywy, pełen energii, boski pierwiastek, istota duchowa’. Dosłownie jego poszczególne elementy oznaczają: ‘omen z nieba’, 示 (*shì*) ‘słońce, księżyc, gwiazdy z wysokiego nieba, objawiające prawdę bogów’, ‘spływający na wszystkie żyjące rzeczy’, ‘ręce rozcierające ciało’ oraz 申 (*shēn*) – ‘oznajmiać’.

Dusza opisywana jest także poprzez zestawienia wymienionych powyżej elementów, których znaczenia zależą od kolejności występowania poszczególnych ideogramów:

靈魂 (*líng hún*) ‘dusza/duch (ang. *spirit*)’

魂靈 (*hún líng*) ‘dusza osoby, która odeszła, duch (ang. *ghost*)’

性靈 (*xìng líng*) ‘dusza, osobowość’.

Element ostatniego z nich 性 oznacza serce z urodzin; dyspozycję, płęć, życie, temperament. Jego składowe to: 心 (*xīn*) ‘serce, uczucia, umysł’ oraz 生 (*shēng*) ‘roślina wyrastająca z ziemi, rozwój’. Razem oznaczają m.in. czystą naturę, podstawę, fundament, byt sam w sobie, charakter, instynkt seksualny, życie.

Dyskusje nad duszą są kluczowym problemem także teologii. Z przełożeniem koncepcji chrześcijańskich na język chiński od wieków zmagają się mi-

---

a pochodzącego z wcześniejszych jeszcze opracowań – może zostać poddany tego typu analizom, wykorzystującym skojarzenia znaczeniowe. Sama zasadność analiz dekompozycyjnych była i stale jest dyskutowana w literaturze przedmiotu, np. przez takich autorów jak: William G. Boltz, Peter A. Boodberg, John DeFrancis. Odniesienia do wymienionych publikacji i szerszą dyskusję na ten temat znaleźć można m.in. w artykule autorstwa Geoffrey’a Sampsona i Chena Zhiqun (2013).